

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Şevin ÇOŞKUN

Muş Milletvekili

Toplumun haber alma hakkı, basın ve düşünce özgürlüğü kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 28. Maddesi; "Basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır" şeklinde vurgulamaktadır. Ancak Türkiye'de gazetecilere yönelik baskı, saldırı ve hak ihlalleri yoğun bir şekilde yaşanmakta, gazeteciler neredeyse her gün fiziksel saldırı, ev baskını, gözetim ve tutuklamalara maruz kalmaktadır. Bu uygulamaların bir sonucu olarak Diyarbakır'da 8 Haziran 2022'de mesleki faaliyetleri nedeniyle 22 gazeteci 8 gün gözaltında tutuldu ve 16'sı tutuklandı. Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan 16 gazeteciden Serdar Altan, Mehmet Ali Ertaş ve Zeynel Abidin Bulut'un iletişim ve haberleşme hakkı engellenerek mektuplarına, "örgütsel nitelik taşıyabilir" gerekçesiyle el konulmuştur. Gezi eylemlerinin dokuzuncu yıldönümünde İstanbul Beyoğlu'ndaki etkinliği takip eden birçok gazeteci saldırıya uğramış, altısı gözaltına alınmıştır. Polisin Halk TV muhabiri Erdinç Yılmaz, TELE1 muhabiri Engin Açar ile kameraman Umutcan Yitük ve Evrensel muhabiri Meltem Akyol'u darp ettiği bilgisi ile gazetecilere biber gazının sıkıldığına dair görüntüler kamuoyuna yansımıştır. HDP'nin 12 Haziran 2022'de düzenlediği Gemlik Yürüyüşü için Bursa'da haber takibi yapan Mezopotamya Ajansı muhabiri Ergin Çağlar ve Jinnews muhabiri Rozerin Gültekin gözaltına alınmıştır. İstanbul Taksim'de 26 Haziran'da Onur Yürüyüşü'ne yapılan polis müdahalesi sırasında gazeteciler Bülent Kılıç, İlker Eray, Efekan Akyüz gözaltına alınmıştır. Dicle Fırat Gazeteciler Derneği'nin 2022 Haziran ayı raporunda; 25 gazetecinin saldırıya uğradığı, 27 gazeteci hakkında soruşturma açıldığı, 25 gazetecinin evine baskın düzenlendiği, 35 gazetecinin gözaltına alındığı, 49 gazetecinin kötü muameleye maruz kaldığı, haber takibi sırasında 35 gazetecinin engellendiği, 4 gazeteciye toplamda 18 yıl 6 ay 12 gün hapis cezası verildiği, 76 gazetecinin tutuklu bulunduğu, 4 habere yayın yasağı kararı verildiği, 12 habere erişim engeli getirildiği belirtilmiştir. Bianet'in 2022 Nisan-Mayıs-Haziran Medya Gözlem Raporu'nda ise 16 gazetecinin tutuklandığı, 19 gazetecinin saldırıya uğradığı, 5 kadın gazetecinin saldırı ve tehdide maruz kaldığı, "Cumhurbaşkanına hakaret"ten 13 gazetecinin hâkim karşısına çıktığı, Deutsche Welle ve Amerika'nın Sesi

(VOA) haber sitelerine erişim engelinin getirildiği, TV kuruluşlarına RTÜK tarafından toplamda 1 milyon 430 bin 85 TL cezanın kesildiği açıklanmıştır.

İktidar; Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünün olduğunu her ne kadar iddia etse de durumun aksi yönde olduğunu açıklayan raporlar ortaya koymaktadır. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü’nün 2022 Basın Özgürlüğü Endeksi’nde Türkiye, 180 ülke arasında 149’uncu sıradadır.

Bu bağlamda;

- 1- Anayasal güvenceye rağmen toplumun haber alma hakkının engellenmesinin, medya ve gazetecilere yönelik artarak devam eden baskı ve saldırıların gerekçesi nedir?
- 2- 2015’ten bu yana saldırıya uğrayan, gözaltına alınan ve hakkında dava açılan gazeteci sayısı kaçtır?
- 3- Cezaevinde bulunan gazeteci sayısı kaçtır? Tahliyeleri için bir çalışmanız var mıdır?
- 4- Son 7 yılda gazetecilerin maruz kaldığı saldırı ve hak ihlali nedeniyle hakkında soruşturma açılan kişi sayısı kaçtır?
- 5- Türkiye’de 2015’ten bu yana yargı kararı ile kapatılan TV, Radyo, Gazete, dergi, internet sitesi sayısı kaçtır? Bu kapsamda kaç basın emekçisi ve gazeteci işsiz kalmıştır?
- 6- Basın ve ifade özgürlüğü hakkının anayasal gereği olarak gazetecilerin mesleklerini daha iyi koşullarda icra etmek içi ve maruz kaldıkları baskı, saldırı, hak ihlallerinin önlenmesi için bir çalışmanız ne zaman olacaktır?